PLEITNOTA

S.B.V.

STAATSSECRETARIS

O C W

Raad van State
Afdeling bestuursrechtspraak
31 augustus 2005

procedurenummer:	200503986/1/H2
eiser:	Stichting Boogbrug Vianen (SBV)
verweerder:	Staatssecretaris OCW

Zitting Hoger Beroep inzake ontvankelijkheid SBV voor "brug bij Zaltbommel"

PLEITNOTA: door W.J. van Sijl namens SBV

Geachte Raad van State,

1.
Op de zitting van 23 februari 2005 bij de rechtbank Utrecht heeft SBV een nieuw onderwerp ingebracht waarop verweerder zich onvoldoende heeft kunnen voorbereiden en geen adequate reactie heeft kunnen geven.

2.
Het onderwerp betreft de **toetsing** van de statuten van SBV gedaan in juli 2002 door Juridische Zaken van de 'Rijksdienst voor de Monumentenzorg' (RDMZ).
SBV deed deze toetsing speciaal bij RDMZ omdat zij het bevoegde orgaan was dat hierover kon oordelen. Middels de toetsing wilde SBV zekerheid hebben of zij in een aanwijzingspocedure inclusief de bezwaarprocedure ontvankelijk zou zijn.

3.
Aanvankelijk wilde SBV het onderwerp betreffende de toetsing in het beroep niet aanhangig maken omdat dit de goede relatie tussen SBV en de heer Nijhof zou kunnen verstoren. Na lang beraad en analyse besloot SBV, drie dagen voor de zitting, de toetsing uiteindelijk toch mee te laten wegen. De heer Nijhof die de toetsing had aanbevolen had namelijk zorgvuldig gehandeld en trof geen blaam. Oorzaak van het geschil lag in de wijziging van opvattingen van Juridische Zaken van de RDMZ. Hierover wilde SBV recht gesproken hebben.

4.
De rechtbank Utrecht heeft in haar beslissing het onderwerp betreffende de toetsing onvoldoende kunnen wegen omdat zoals reeds vermeld verweerder zich niet heeft kunnen voorbereiden en de relevante informatie niet beschikbaar was.
Reden voor SBV om in hoger beroep te gaan.

5.
In hoger beroep erkent RDMZ in het verweerschrift van 27 juni 2005 dat er tijdens de toetsing voldoende onderlinge verbondenheid tussen de twee bruggen bestond om de regel van het voordeel van de twijfel toe te passen en SBV ontvankelijk te verklaren.

6.
SBV is van de ontvankelijkheidsverklaring telefonisch op de hoogte gebracht. Dat de verklaring gegrond was op basis van het voordeel van de twijfel is toen niet kenbaar gemaakt. Pas in het verweerschrift, na analyse achteraf, is het duidelijk geworden waarop de ontvankelijkheid toen getoetst is geweest.

7.
Omdat SBV niet op de hoogte was van de interne twijfel bij de RDMZ heeft zij geen reden gehad haar statuten aan te passen. Ook in later stadium is hier geen reden toe ontstaan. De aanvraag tot aanwijzing werd immers zonder twijfel in behandeling genomen. SBV kon niet anders dan aannemen dat de formulering van haar statuten voldoende draagwijdte had.

8.
Nu RDMZ, in analyse achteraf, erkend dat er verband bestaat tussen de bruggen van het Rijkswegenplan 1927 en dat dit verband voldoende was om de regel van het voordeel van de twijfel toe te passen dient deze regel ook te worden toegepast in de bezwaarprocedure. Verweerder dient op grond van haar gedane uitspraak SBV als belanghebbende te blijven erkennen.

9.
SBV heeft zorgvuldig gehandeld en al het mogelijke gedaan om haar statuten bij de verantwoordelijke autoriteit te laten beoordelen. Het is onrechtvaardig dat zij door gewijzigde opvattingen nu slachtoffer is geworden en niet-ontvankelijk verklaard is

10.
SBV heeft op 17 februari 2005 haar statuten gewijzigd. Hierover wil ik, ondergetekende, het volgende mededelen:
SBV heeft haar statuten gewijzigd met het doel om de 12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927 als groep te beschermen. Hiervoor wil zij een nieuwe aanvraag tot aanwijzing doen. Tijdens de zitting bij de rechtbank Utrecht merkte de rechter op dat deze nieuwe aanvraag de huidige aanvraag voor de brug bij Zaltbommel in feite overbodig maakt.

In dit hoger beroep wil ik echter kenbaar maken dat de Staatssecretaris OCW de nieuwe aanvraag op grond van een tijdelijke aanwijzingsstop* niet in behandeling hoeft te nemen.
Vanwege het risico dat zulks gebeurd is het van belang dat de huidige aanvraag aanblijft en dat het bezwaar uiteindelijk behandeld gaat worden.

11.
SBV vraagt de Raad van State de beslissing van de rechtbank Utrecht te vernietigen en het hoger beroep ontvankelijk te verklaren.

Is getekend namens Stichting Boogbrug Vianen,

W.J. van Sijl
Walkade 15
3401 DR IJsselstein

* *"Tijdelijke beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten" geregistreerd onder nr. WJZ/2004/34770(8149) en van kracht van 14 juli 2004 tot 1 januari 2006.*

PLEITNOTA Staatssecretaris OCW d.d. 31 augustus 2005

Raad van State : procedurenr 200503986/1/H2
Eiser : Stichting Boogbrug Vianen
Object : niet-ontvankelijkheid t.a.v. verkeersbrug bij Zaltbommel

Geacht College,

Het hoger beroep van eiser, de Stichting Boogbrug Vianen, richt zich tegen het feit dat hij niet-ontvankelijk is verklaard in zijn bezwaarschrift tegen de afwijzing van de thans buiten gebruik gestelde verkeersbrug over de Waal bij Zaltbommel.

De ontvankelijkheid

Ten aanzien van de vraag of een stichting ontvankelijk is speelt de beoordeling van de statuten een belangrijke rol, omdat daarin is vastgelegd op welk terrein - letterlijk en figuurlijk – de werkzaamheden van de stichting zich richten.
In de hier aan de orde zijnde zaak heeft eiser in artikel 2, eerste lid, van zijn statuten het volgende staan: *Het behoud van de boogbrug over de Lek bij Vianen en het onder de aandacht brengen van haar schoonheid en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.*
Het bovenstaande is een enkelvoudige doelstelling. Het is gericht op één object, waarover territoriaal gezien eigenlijk geen misverstand kan bestaan. Ook in de benaming van eiser, de Stichting Boogbrug Vianen, laat deze beperking van de doelstelling zich aflezen.
In de voorgaande procedure bij de Rechtbank Utrecht heb ik in dit verband verwezen naar de uitgave " de belanghebbende'' in de serie monografie Awb, Kluwer 2004, waar in par. 4.7.1. aandacht besteed wordt aan de territoriale dimensie in de doelstelling van een belangenorganisatie. Daaruit citeer ik de volgende conclusie:
Indien een belangenorganisatie zich in deze sfeer zelf een territoriale beperking oplegt, is zij hier aan gehouden.
Het behartigen van de belangen van de verkeersbrug over een andere rivier, in casu de Waal, nabij Zaltbommel, op circa 25 – 30 kilometer afstand van Vianen, valt niet binnen de doelstelling van eiser. Om die reden kan de stichting niet als belanghebbende ingevolge artikel 1:2 derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht worden aangemerkt.
Eiser is derhalve niet-ontvankelijk te achten in haar bezwaarschrift terzake de brug bij Zaltbommel.
De rechtbank heeft dit standpunt in de thans bestreden uitspraak onderschreven en daaraan toegevoegd dat de feitelijke werkzaamheden van eiser terzake de brug nabij Zaltbommel daar niet aan af doen.

Ook de zinsnede " *en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn*" in de doelstelling van eiser kan naar mijn oordeel niet zover worden opgerekt, dat de bescherming van de brug nabij Zaltbommel geacht kan worden te passen binnen deze geformuleerde doelstelling.

Dat geldt mijns inziens ook voor de koppeling die eiser probeert te leggen tussen beide bruggen en de gezamenlijkheid van alle twaalf bruggen door middel van het Rijkswegenplan van 1927. De statuten geven immers geen enkel aanknopingspunt met andere bruggen, noch met voornoemd rijkswegenplan.

De beslissing op bezwaar is overeenkomstig het advies d.d. 3 september 2004 van de voorzitter van de Commissie voor de bezwaarschriften OCW. Er was geen reden voor de staatssecretaris van het advies af te wijken. Van het horen van bezwaarde is afgezien wegens kennelijke niet-ontvankelijkheid.

Niet alleen op grond van de doelstelling had de voorzitter van de commissie eiser niet-ontvankelijk verklaard, maar daarnaast was de voorzitter ook van oordeel dat niet duidelijk is geworden of het bezwaarschrift conform de voor bezwaarde geldende regels is ondertekend. Een nadere verklaring of bewijs door bezwaarde is vervolgens niet gebleken.
Dit laatste punt is overigens bij de uitspraak van de rechtbank Utrecht d.d. 23 maart 2005 gecorrigeerd. Derhalve blijft alleen in geschil of eiseres als belanghebbende kan worden aangemerkt.

De grieven

In het hoger beroepschrift gaat eiser verder met name in op de voorgeschiedenis, het feit dat de aanvraag in behandeling is genomen en dat een medewerker van de Rijksdienst telefonisch aan eiser heeft verklaard dat zij op basis van de statuten een aanvraag kon indienen.

Terzake de stelling dat de Rijksdienst nu eenmaal de aanvraag van eiser in behandeling heeft genomen, verwijst de rechtbank in zijn uitspraak naar de uitspraak van uw Afdeling d.d. 20 januari 1998 dat het in behandeling nemen van een aanvraag en het zenden van een beslissing dienaangaande aan eiser onvoldoende is om haar uitsluitend om die reden als belanghebbende in de zin van art 1:2, eerste lid, Awb aan te merken. Genoemd artikel vereist materiële betrokkenheid van eiser bij de aangelegenheid waarop de primaire beslissing betrekking heeft.

In mijn verweer aan uw Afdeling heb ik een verklaring gegeven van de wijze waarop de statuten van eiser, de Stichting Boogbrug Vianen, door de Rijksdienst zijn beoordeeld. Deze zijn intern desgevraagd beoordeeld in het licht van toetsing aan vereisten als monumenten-organisatie, ("*kloppen deze statuten*?") maar zijn daarna door een intern misverstand opgevat als positief antwoord op de vraag of de stichting direct-belanghebbende zou zijn bij een aanvraag terzake de brug bij Zaltbommel en aldus is aan eiser kennelijk telefonisch bericht.
Het is waar dat blijkens jurisprudentie – uitspraak Afd. rechtspraak d.d 13 mei 1993 (Louise de Colignyschool Den Haag) de minister belast met cultuur niet mag weigeren een aanvraag ingevolge artikel 3 Monumentenwet 1988 in behandeling te nemen. Hij moet een besluit nemen op dat verzoek, maar de uitkomst mag vervolgens een afwijzing zijn.
De aanvraag terzake de brug nabij Zaltbommel is dan ook in behandeling genomen. Ik heb in mijn eerdere verweer verklaard dat de beweegredenen daartoe niet eenduidig waren; er is weliswaar overwogen of de aanvraag paste binnen de doelstelling van eiser, maar de mondelinge toezegging van een medewerker heeft geen rol gepeeld.

Achteraf was de totale problematiek van de infrastructurele objecten in Nederland meer reden om op het verzoek in te gaan, omdat bescherming niet eerder expliciet in het kader van de uitvoering van het Rijkswegenplan 1927 was bezien. Ik kom op dit punt dan ook tot de conclusie dat er inderdaad sprake is geweest van een ambtshalve overnemen van de aanwijzingsprocedure, waarvan de inhoudelijke uitkomst zeker niet bij voorbaat vast stond.

Ik meen hiermee voldoende toelichting op de grieven te hebben gegeven en ben van oordeel dat de uitspraak van de rechtbank bevestigd dient te worden.

M.J. Sypkens Smit
(gemachtigde)